

Kunstplan – Nye Kvaløysletta skole

Figur 1: Illustrasjon av nye Kvaløysletta skole, utvendig

Informasjon om prosjektet

Byggets / prosjektets navn: Kvaløysletta skole

Byggherre/prosjektansvarlig: Tromsø kommune / Enhet for utbygging

Totalbudsjett hovedprosjektet: 937 millioner kroner

Bevilgningsdato, kunst: februar 2022

Prosjektperiode: 2023 – 2027

Arkitekt: FILTER Arkitekter

Kunstutvalg

Kunstkonsulent: Kristoffer Dolmen

Byggherrerepresentant / prosjektleder: Solfrid Rognmo

Byggherrerepresentant / prosjektleder: Audun Arild

Kunstfaglig rådgiver / prosjektstøtte: Nina Mathisen

Rektor: Lise Arntzen Windfeldt

Lærer: Berit Kopland

Lærer: Bente Simone Johansen

Lærer: Rose Carina Fagerheim

Arkitekt: Thomas Lærdal

Kort intro: Den nye skolen

Skoleanlegget vil bestå av en ny ungdomsskole, som også omfatter "black box" for kulturaktiviteter og bibliotek. Videre flerbrukshall, uteområde samt opparbeiding av nødvendig infrastruktur.

Den nye skolen er beregnet å koste 937 millioner kroner, inkl ny idrettshall.

Nye Kvaløysletta skole skal være et bygg hvor det er fokus på flerbruk og skal fungere som en møteplass for bydelen. Det nye skoleanlegget skal tas i bruk fra skolestart høsten 2026.

Skolen skal ha plass til 630 elever, med et areal rundt 11.455 m². Bygget har 3 etasjer. I prosjektet vil det legges fokus på å redusere klimagassutslipp både i byggefasen og i drift.

Skolen skal ligge i samme område som den nåværende skolen. Tomten er på 23 000 m² og på store deler av dette uterommet skal det opparbeides uteanlegg til bruk i skole og som nærmiljøanlegg. Den eksisterende skolen må rives før uteanlegget opparbeides. Prosjektet skal sertifiseres som BREEAM NOR Excellent. Dette er en miljøsertifisering som er med på å sikre at bygget blir bygget med bærekraftige og miljøvennlige løsninger.

I forslaget fra FILTER arkitekter ble følgende visjon gitt for bygget:

STORSTUA er

- en åpen og inviterende skole, et tilgjengelig bygg for nærmiljøet
- et miljøbygg som samler skole, kultur og idrett
- skreddersydd for bruk fra morgen til kveld - for alle, til alle årstider!
- et kompakt bygg som skaper funksjonelle og gode utearealer
- skaper positive synergier mellom funksjoner i anlegget

Siden FILTER arkitekter ble gitt oppdraget, er dette målsettinger også byggherren ønsker for skolen. Tittelen STORSTUA er retningsgivende og beskrivende for prosjektet, en positivt ladet assosiasjon.

Om stedet

Kvaløysletta er et tettsted på Kvaløya (nordsamisk: *Sállir*) i Tromsø kommune, ca. 6 km nordvest for Tromsø sentrum. Det ligger ved Sandnessundet på østsiden av Kvaløya, og er knyttet til Tromsøya via Sandnessundbrua. Kvaløysletta hadde 8 868 innbyggere per 1. januar 2023. Kvaløysletta er en bydel i vekst i Tromsø. Kvaløya er et populært område å bo for folk i Tromsø. Øya har mange fjell og flotte muligheter for utendørsaktiviteter, samtidig som den ligger nær byen.

Geografisk er Kvaløya nesten delt i tre av fjordene Ersfjorden og Kaldfjorden. Store deler av øya er fjellandskap. Det høyeste fjellet er Store Blåmann (nordsamisk: *Goardilčohkka*). Fjellet har en høyde på 1 044 meter over havet og er en populær destinasjon for klatrere. Fjellet har gitt navn til Idrettslaget Blåmann som ble stiftet på Kvaløya i 1959.

For rundt 10 000 år siden kom de første menneskene til dette området. Kjent er blant annet helleristningene på Skavberget. Når det kom ny bosetning, kom de reisende langs kysten og bosatte seg da ofte på de ytterste nesene, holmene og øyene. Dette for å være så nært fiskefeltene som mulig. På 600-tallet begynte det gro frem en spredt bebyggelse i Troms. Fra 1100–1200 tallet har det blitt funnet rester av gamle gammer og kirker på øyene utenfor Kvaløya. Fra 1500-1600-tallet var det mange plasser på yttersiden av Kvaløya som var befolket. Når så folketellingene tar til på 1600-tallet ser man mer nøyaktig størrelsen på de ulike gårdene. Etter at fiskeflåten begynte å bli motorisert ble de mest værutsatte bygdene på øyene og på yttersiden av Kvaløya fraflyttet. Folk bosatte seg lengre inn i fjordene.

Samiske stedsnavn finner man flere steder i kommunen. Rektor og språkforsker Just Qvigstad publiserte i 1935 en oversikt over ca 820 samiske stedsnavn fra Tromsø. Disse var i hovedsak samlet inn på 1890-tallet. Samisk var da fortsatt et levende språk i flere sjøsamiske bygder på Kvaløya og på fastlandet, men som følge av fornuksningspolitikken har språket dødd ut eller gått sterkt tilbake.

Området var tidligere et område med liten bebyggelse og hadde bare noen gårder, dette endret seg raskt da Sandnessundet bru kom i 1973. Siden da har området utviklet seg raskt og har i dag skoler, barnehager, butikker og andre næringsaktører. De største befolkningssentrene er Kvaløysletta, Storelva, Kaldfjord, Brensholmen og Ersfjordbotn, men det er spredt bebyggelse langs kysten over nesten hele øya. Skolen vil ta imot elever fra nesten hele Kvaløya. Skolen får elever fra Ersfjordbotn, Kaldfjord, Storelva, Selnes, Sandnessund og Slettaelva.

Skolesituasjonen

Dagens Kvaløysletta skole var et av de første nybyggene som ble tatt i bruk etter sammenslåingen av Tromsø og Tromsøysund kommuner i 1966. Den ble innviet i 1969. Skolen ligger i Slettavegen 15 på Kvaløya, i nærheten av Sandesund barneskole. Skolen er opptatt av friluftsliv og uteaktiviteter, men har også skolerevy, som er en omfattende årlig produksjon, som engasjerer elever, foreldre og øvrig publikum.

Bakgrunn

Skolen bygges for 630 elever basert på «Kunnskapsskolen, grunnlagsdokument for skoleanlegg i Tromsø kommune 2017-2022».

Bakgrunnen for bygging av ny skole på Kvaløysletta er behov for et skolebygg som tilfredsstiller kravet til skolemiljø for elever og ansatte, samt tilstrekkelig kapasitet for ungdomsskoleelever i dette området framover. Nye Kvaløysletta skole skal være i tråd med kommunens sentrale dokumenter, og vil bli et fleksibelt, tilpasningsdyktig og fremtidsrettet skoleanlegg. Skoleanlegget vil bidra til å dekke og realisere behov i «Tromsø vil» - kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Byggeprosjekt skal også ivareta klimamål fra Tromsø kommunes klima-, miljø og energiplan 2018-2025.

Effektmål: Målet er å bygge en ungdomsskole i henhold til Kunnskapsskolen som ivaretar alle forskriftskrav og som vil gi gode rammer for læring og oppvekst i bydelen. Det skal være et fleksibelt og tilpasningsdyktig bygg med tanke på undervisning, flerbruk og framtidige læreplaner. En ny skole gir mulighet for å modernisere undervisningen, gi tilgang til fasiliteter og utstyr som elevene ikke har tilgang til i dag.

Skolebygget får også viktige funksjoner for bydelen med idrettshall, nærmiljøsone, bibliotek og lokaler for kulturskolen. Dette vil gi tilgang til nye aktiviteter for barn og unge i bydelen også utenfor skoletid. Nytt bygg og uterom vil gi et bedre arbeidsmiljø for elever og ansatte. Ny flerbrukshall og uterom vil gi nye muligheter for tilbud i bydelen.

Målet med prosjektet er å bygge en ny skole til 630 elever på ca 11 500m² innenfor en kostnadsramme på kr 937 millioner. Byggeprosjektet skal følge de rammer og krav som Tromsø kommune har til skolebygg med tilhørende utearealer (Kunnskapsskolen) og teknisk kravspesifikasjon (prosjekteringsanvisning). Prosjektet skal sertifiseres som BREEAM NOR excellent.

Figur 2: Filter arkitekter. Foreløpig landskapsplan

Prosjektet vurdert i sammenheng med kommunes fem satsningsområder

1. God folkehelse

Skoleanlegget inkluderer en flerbrukshall som vil være tilgjengelig utenom skoletiden. Det vil opparbeides et flott uterom som vil legge godt til rette for aktivitet i nærområdet.

2. Unge først

Et nytt og moderne skoleanlegg godt tilrettelagt for å kunne brukes av lag og foreninger utenom skoletiden vil legge til rette for å godt tilbud for de unge i bydelen.

3. Riktig bolig

Økning av kapasiteten på ungdomsskolen vil tilrettelegge for eventuell økt boligbygging i bydelen.

4. Klimanøytral utvikling

I evaluering av tilbudene er det lagt til grunn at miljø teller 20% i evalueringen. Innstilt tilbyder har tilbudt sertifisering av bygget som BREEAM NOR excellent.

5. Attraktiv for etablering

Det ansees som veldig attraktiv for bydelen med et nytt skoleanlegg som også inkluderer en flerbrukshall og et flott nærmiljøanlegg.

Om bygget

Slik beskriver arkitekten skolen:

Den kompakte bygningskroppen gir en energiøkonomisk bygning med lite yttervegger og tett sammenheng mellom byggets funksjoner - bygget prosjekteres i henhold til BREEAM excellent.

Plasseringen av bygget frigir gode, solrike og oversiktlige utearealer på sør- og nordsiden. Bygningen er i tre plan og gir bakenforliggende boligbebyggelse fritt utsyn mot Tromsø. Utomhusanlegget vil i seg selv bli rikt og variert med soner for aktiviteter til alle årstider. Skolebyggets fasader er planlagt kledd med terracotta-farget skjermtegl. Skjermtegl er et vedlikeholdsfritt, naturlig og vakkert materiale med rik tekstur.

Storstuas nærmiljøsone, inngangsparti og fellesfunksjoner er markert i fasaden med inntrukken glassfasade og kontrasterende lys platekledning. Dette gir god lesbarhet og samtidig fine sammenhengende overdekkede utearealer rundt byggets front og

innganger. De store vinduene og glassfasadene åpner bygget mot den storslåtte utsikten mot nord, øst og sør.

Det karakteristiske overlyset slipper dagslys ned i selve storstua med Blackboxen i sentrum. Her blir det en skjermet og staselig møteplass for alle brukerne av anlegget. Trapper og gangbroer i massivtre skaper en variert og spennende møteplass for alle anleggets brukere.

Plan 1

STORSTUA samler skole og idrettshall i en fleksibel og identitetssterk bygning, som gir rom for aktiv læring og møter mellom mennesker. Det store fellesrommet, selve storstua i bygget, gir direkte kontakt mot alle funksjoner, både for skole, idrett og nærmiljø.

STORSTUA fungerer som sentralt opplevelsessted for skole, nærmiljø og brukere av anlegget ved større arrangement. Trinnområder er organisert slik at de enkelt kan stenges av mot fellesarealer. Hovedinngangen er tydelig markert i fasaden og knytter seg direkte til uteaktivitetsområdene.

Åpne glassfasader gir STORSTUA kontakt ut til uteområde mot øst, sør og nord. Fellesfunksjoner og nærmiljøsoner aktiviserer fasaden mot bakkeplan. Romslige overdekkede utearealer rundt hele fronten av 1.etasje gir gode oppholdsarealer i all slags vær, hele året.

Skolen er tilrettelagt for universell utforming ved at alle nivåer og funksjoner er tilgjengelige. Øvrige løsninger for universell utforming løses integrert, som en del av arkitekturen. De to heisene er godt synlige fra hovedinngangene.

Direkte fra hovedinngang kommer man inn til et åpent tre etasjers fellesareal, STORSTUA. Romslige massivtretrapper gir effektive forbindelser. Det store overlyset gir flott dagslys ned i fellesarealet. STORSTUA møbleres med solide bord og benker for opphold, møteplasser og servering. Alle fellesfunksjoner og nærmiljøsoner ligger mot fellesarealet. Det er etablert romslige vindfang ved alle innganger.

BlackBox, auditorium og flerbrukshallen er plassert sentralt og inviterer til sambruk og forskjellige utvidelser av fellesarealene. Bibliotek er lagt direkte ved hovedinngangen og kan åpnes mot STORSTUA og fellesarealene.

Kunst og håndverksrom er synlig fra fellesarealene og har fine arealer for mulig utstilling av arbeider. Sløyd og forming/tekstil har tilgang til overdekkede uteareal. Det gir enkel adkomst for levering av materialer og mulighet for uteverksted etc. Flerbrukshall med garderober har hovedinngang ved skolens hovedinngang. Egen vestibyle til idrettshall gir

full fleksibilitet for idretten. Skolens fellesarealer kan enkelt åpnes som utvidelse for brukere av idrettshallen.

Steder for kunst

Plan 1 har flere muligheter for integrerte kunstverk, eller utnytte det åpne rommet med tre etasjer felles areal. Kunstverk kan utvikles og ta i bruk flater som f. eks. gulv, vegger eller hengende fra tak. De store åpne volumene gir et godt lysinnslipp og gir mange muligheter. Plan 1 er prioritert som sted for kunst, da her vil alle ferdes og blir et område både de faste brukere og andre besøkende til å oppholde seg.

Forslag til steder for kunstprosjekter:

- Inngangsparti (utendørs, eller i overgang mellom ute og inne)
- Gulv
- Vegger utenfor Blackbox
- Åpne trappeløp
- Hengende fra tak i åpne fellesareal
- Betongvegg som går over tre etasjer
- Glassdører til hjemmeområder

Figur 3: Filter arkitekter. Blackbox sett fra inngangspartiet

Figur 3: Filter arkitekter. Blackbox sett fra inngang sør.

Figur 4: Filter arkitekter. Vrimleområde mellom blackbox og bibliotek, 1 etasje.

Plan 2

Inneholder administrasjon, resepsjon, stillerom, møterom, lærerarbeidsplasser,

personalrom, og møterom.

Figur 5: Filter arkitekter. Vrimleområde 2. etasje

Steder for kunst

For å tenke på de ansattes trivsel kan større personalrom være aktuell for ny kunst. Korridorer og klasserom er aktive områder som kan være områder som preges av elevenes arbeid. Plan 2 prioriteres ikke for nye kunstprosjekt.

- Det kan avsettes et beløp i budsjettet for direkte innkjøp til personalrom, som et supplement til nyprodusert kunst.

Plan 3

Den store utvendig takterrassen gir plass for veksthus, planteeksperimenter, naturfagshage og uteskole. Takterrassen vil være i bruk til ulik aktivitet og gir et supplement til å være utendørs i løpet av skoledagen. Samtidig er det et mer lukket sted som man må anta vil ha få eksterne brukere.

Figur 6: Filter arkitekter. Åpent trappeløp, 3. etasje.

Steder for kunst

Uteterrassen har blitt vurdert som et sted for kunst, men er ikke prioritert av kunstutvalget.

Overordnet ide for kunst

Overordnet ide for kunst er at skolen skal få kunstverk som vekker interesse og stimulerer nysgjerrighet for visuell tenkning. Kunstverk som bidrar til undring og refleksjon, som kommuniserer godt med skolens brukere, og tilfører særlig skolens innerom en særlig estetisk og kreativ dimensjon.

Kunstutvalgets oppgave

Kunstutvalget skal utarbeide og vedta en kunstplan for Kvaløysletta skole. Utvalget skal velge steder for plassering, kunstneriske uttrykk og kunstnere til prosjektet og følge disse opp samt koordinere arbeidet med resten av byggeprosjektet. Utvalget skal holde ferdigbefaring og formelt godkjenne prosjektets levering. Kunstkonsulenten er den som på vegne av kunstutvalget jobber med utviklingen av prosjektet, etter vedtak i kunstutvalget.

Kunstplanen

Kunstplanen har som mål å gi retning til og begrunnelse for innfallsvinkel til prosjektet. Dokumentet viser gjennom framdriftsplanen og budsjettet premissene for utvikling og realisering av prosjektet. Prosjektet er initiert av Tromsø kommune gjennom avsatte midler i kommunens kunstordning, men kan tilføres eksterne midler.

Kunstutvalget ønsker at kunstprosjektet skal framheve Kvaløyslettas nye storstue som kulturelt møtested for nærmiljøet, men også rette blikket framover og utover.

Det vil bli søkt tilleggsmidler fra KORO's LOK-ordning 1. februar, 2025. Dersom ekstrabevilgning blir gitt, vil kunstplanen bli revidert.

Mål for det kunstneriske prosjektet

Hovedmålgruppen for kunsten er ungdom på 8.-10. trinn.

Videre skal kunstverk:

- ha høy kunstnerisk kvalitet og stå som et selvstendig uttrykk.
- forholde seg til arkitekturen på en bevisst og gjennomtenkt måte
- i hovedsak rette seg mot elever og ansatte ved skolen, men den må også kunne fungere som del av et nærområde/nabolag siden skolen fungerer som et lokalt sports- og kulturhus på ettermiddag/kveldstid.
- ta høyde for at elever og ansatte har ulik kulturell bakgrunn
- være holdbar over tid, noe som må gjenspeiles i valg av materialer
- være solid og bestandig, og kreve lite vedlikehold

Det er et mangfold av ungdom i Tromsø med ulik bakgrunn og kulturell identitet. At de skal kunne kjenne seg igjen i kunsten, og forstå kunsten kan være et premiss. Det er også ønskelig med involvering av elever gjennom medvirkning og formidling i minst et av kunstprosjektene, slik at elevene ved skolen skal få tilhørighet til prosjektet.

Prosess

Kunstutvalget har hatt et innledende møte høsten 2023, i tillegg har kunstnerisk konsulent deltatt på workshop med elevmedvirkning om uteområdene, det har også blitt holdt et møte vinteren 2024 for kunstutvalget. Innspill fra de ansatte har vært viktig og etter deres innspill vil kunstprosjektet for Kvaløysletta skole prioritere inneområdene.

Skolens uteområde har en god plan og vil ivareta bl.a. elevenes behov for å være i bevegelse og også sosiale soner. Kunst til inneområder prioriteres som nevnt, men kunstutvalget utelukker ikke kunst ute, dersom prosjektet åpner for det.

Valg av type kunst/kunstprosjekt

Det prioriteres å invitere til tre – fire innendørs nyproduserte kunstverk og evt. i tillegg innkjøp av ferdige kunstverk. Kunst i uterom ses på underveis. Kunstutvalget vil se på innendørs verk, gjerne av monumental karakter. Kunstutvalget ønsker seg markante kunstprosjekt som kan utspille seg over flere områder, fra 1. opp til 3 etasje i fellesområde.

Begrunnelse for valg av type kunstverk/kunstprosjekt og plassering:

Kunstutvalget velger å utlyse en åpen prekvalifisering for å finne kunstnere som inviteres til å komme med skisseforslag som går videre til endelig utførelse. Vi håper med dette å få et bredt grunnlag å velge fra, og å gi muligheten til flere kunstnere å melde interesse. En slik utlysning gir en åpen prosess.

De innkomne søknadene blir gjennomgått av kunstkonsulent og et mindre antall søknader blir presentert for kunstutvalget. I denne prosessen kan også elevrepresentanter bidra. Endelig kunstner(-e) velges av kunstutvalget. Utvalget velger så kunstnere ut ifra presentasjon fra kunstkonsulent og visjonen som beskrevet i kunstplanen, og avtaler direkte oppdrag med kunstner(-e).

Videre ønskes det at de utvalgte kunstnerne utvikler en idé spesielt for Kvaløysletta skole. Ideen og en skisse presenteres for kursutvalget og deretter produserer kunstnere sine nye kunstverk eller starter på prosessorientert kunstprosjekt som strekker seg over en viss tid på skolen.

Oppsummering

Vi ønsker oss kunst som er av høy kvalitet, som er åpen for ulike tolkninger og gjerne eksperimenterende, rettet mot et mangfoldig publikum, men særlig mot ungdom.

Vi tenker at kunstprosjektet også kan være identitetsskapende.

Kunstutvalget ønsker ikke å legge for sterke føringer på kunstprosjektet, men kunsten kan gjerne forholde seg til arkitekturen, materialvalg og formuttrykk, eller være mer fortellende ved f. eks å referere til stedets historie, geografi, natur eller samtid. Gjennom en åpen utlysning vil både yngre og mer etablerte kunstnere kunne melde sin interesse og komme i betraktning.

Budsjett

Prosjekter er basert på følgende budsjett:

1. Med støtte fra KORO

Utgifter

Reiseutgifter ved befaring/møte kunstnere: 30 000
Evt. oppdrag om prosessorientert verk, midlertidig kunst: 380 000
Oppdrag til utførende kunstnere, permanent kunst: 2 840 000
5%-avgift til Bildende kunstneres hjelpefond: 142 000
Dokumentasjon/fotografering: 8 000
Skilt til kunsten: 8 000
Tekstproduksjon: 12 000
Reserve/uforutsette kostnader: 80 000
Honorar / Lønn Arbeidsgiveravgift, kunstkonsulent: 400 000
Reiseutgifter for kunstkonsulent: 100 000
Sum: 4 000 000

Inntekter

Avsetning i byggeprosjektet, Tromsø kommune: 3 500 000
KORO (søker 2. februar, 2025): 500 000
Sum: 4 000 000

2. Uten støtte fra KORO

Utgifter

Reiseutgifter ved befaring/møte kunstnere: 30 000
Evt. oppdrag om prosessorientert verk, midlertidig kunst: 300 000
Oppdrag til utførende kunstnere, permanent kunst: 2 500 000
5%-avgift til Bildende kunstneres hjelpefond: 125 000
Dokumentasjon/fotografering: 8 000
Skilt til kunsten: 8 000
Tekstproduksjon: 9 000
Reserve/uforutsette kostnader: 80 000
Honorar / Lønn Arbeidsgiveravgift, kunstkonsulent: 360 000
Reiseutgifter for kunstkonsulent: 80 000
Sum: 3 500 000

Inntekter

Avsetning i byggeprosjektet, Tromsø kommune: 3 500 000
Sum: 3 500 000

Fremdriftsplanen

Pr i dag er avtalen at vi overtar bygget 1.april 2026 og tar det i bruk skolestart 2026. Uterommet er ikke helt ferdigstilt før høsten 2027.

2024 – tentative datoer

- Vedta kunstplan: 1. juli
- Utarbeide tekst til utlysning: 15. juli (revideres etter innspill)
- Offentlig utlysning (KORO, kommunens hjemmeside, sosiale medier): 15. juli
- Åpen utlysning. Søknadsfrist for prekvalifisering: 25. august.
- Valg av kunstnere (møte i kunstutvalget): 10. september
- Tilbakemelding deltakere i prekvalifisering: 15. september
- Kontraktsignering: 20. september
- Befaring med kunstnere: uke 40

2025 - tentative datoer

- Frist for levering av skisseforslag: 10. januar
- Kunstprosjekter forslag presenteres til Kunstutvalget: 15. januar
- Tilbakemelding til kunstnere: 20. januar
- Kunstprosjekt forslag videreutviklings- og samspillefase: 30. januar
- Søknad til KORO, LOK ordning, permanent kunst
- Frist innlevering ferdig utviklet kunstprosjektforslag (materialprøver og detalj): 1 april
- Presentasjon av endelig forslag foran kunstutvalget: 2 mai
- Start produksjon av kunstverkene: tilpasses hver produksjon, kan ha ulike løp
- Evt. prosessrelatert arbeid av kunstnere med elevmedvirkning: Fra og med mai til desember

2026 - tentative datoer

- Produksjon og montering kunstverk skole: vår
- Frist for montering og ferdigstilling av kunstverket i skole: 1. august (senest)
- Godkjenning av kunsten: 1. august (senest)
- Skolen åpner: 18. august
- Formidlingstiltak av kunsten: august/september

Det tas forbehold om justeringer i fremdriftsplanen, da denne følger fremdriften i byggeprosjektet.